

PATVIRTINTA
Biržų r. Nemunėlio Radviliškio
pagrindinės mokyklos direktoriaus
2018 m. gruodžio 31 d.
įsakymu Nr. V- 548

BIRŽŲ R. NEMUNĖLIO RADVILIŠKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS 2019-2021 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biržų r. Nemunėlio Radviliškio pagrindinės mokyklos (toliau –Mokykla) korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 2-185 „Dėl Savivaldybės korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą bei Biržų r. savivaldybės tarybos sprendimu, patvirtintu Biržų r. savivaldybės tarybos 2018-01-25 Nr. T-6.

2. Programa įgyvendinama parengiant ir vykdant mokyklos 2019-2021 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą (toliau - programos įgyvendinimo priemonių planas). Siekiama kompleksinėmis priemonėmis šalinti korupcijos, kaip neigiamo socialinio reiškinių, pasireiškimo priežastis ir sąlygas (*3 priedas*).

3. Programos tikslas – užtikrinti korupcijos prevenciją Mokykloje, siekti kompleksškai šalinti neigiamas sąlygas, skatinančias korupcijos atsiradimą, siekti asmenis atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo bei kitų veiksmų, kurie didina korupcijos sklaidą Mokykloje, atlikimo.

4. Programoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos ir Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymuose.

5. Korupcija kenkia demokratijai, ekonomikai ir teisės sistemai, todėl ypač daug dėmesio turi būti skirta korupcijos apraiškų prevencijai ir neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principo įgyvendinimui, būtina ugdyti visuomenės nepakantumą šiam reiškiniui.

6. Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

7. Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, papirkimas, prekyba poveikiu, piktnaudžiavimas, kita nusikalstama veika, jei ji padaryta viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas, siekiant sau ar kitiems asmenims naudos, piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kita nusikalstama veika, kai tokios veikos padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

8. Programos strateginės kryptys – korupcijos prevencija ir antikorupecinis švietimas. Programa parengta 3 metų laikotarpiui, ją tvirtina Mokyklos direktorius.

9. Programos priemonių plane nurodytų priemonių vykdymą kontroliuoja Mokyklos direktoriaus įsakymu sudaryta Antikorupcijos komisija (toliau – Antikorupcijos komisija).

10. Programa grindžiama korupcijos prevencija, visuomenės ir Mokyklos darbuotojų antikorpuciniu švietimu ir mokymu, siekiant kompleksiskai šalinti šio neigiamo socialinio reiškinių priežastis ir sąlygas bei dirbančiųjų valstybės tarnyboje atsakomybės neišvengiamumo principu.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

11. Korupcija yra viena iš nacionalinių grėsmių valstybei ir tuo pačiu vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, sąžiningą konkurenciją, verslo sąlygas, mažinantis ekonomikos augimą, keliantis pavojų valstybės valdymui, savivaldybės institucijų ir įstaigų stabilumui ir visuomenės moralei. Korupcija sietina su pernelyg dideliu biurokratijos ir reglamentavimo mastu, sprendimų diskrecijos ir atskaitingumo pusiausvyros nebuvimu.

12. Korupcijos atsiradimo ir egzistavimo prielaidos:

12.1. bendrosios (nedarbas, sumažinti valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų atlyginimai);

12.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas, kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių netobulumas, profesinių elgesio kodeksų nebuvimas valstybės tarnyboje);

12.3. institucinės (netobuli darbuotojų priėmimo į tarnybą atrankos kriterijai, motyvacinės karjeros sistemos nebuvimas, nepakankamos vidaus ir išorės auditų apimtys, darbuotojų, žinančių apie korupcijos atvejus, baimė dalyvauti antikorpucinėje veikloje, nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas);

12.4. visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaringumas, nesipriešinimas korumpuotiems valstybės tarnautojams, piliečių pasyvumas antikorpucinėje veikloje);

12.5. išorinių veiksnių įtaka (tarptautinė korupcija, susijusi su ES teikiama parama);

12.6. subjektyvūs, asmenybiniai veiksniai (savanaudiškos paskatos, galimybė pasinaudoti tarnybine padėtimi neteisėtai pasipelnant, proteguojant tam tikrus asmenis. Suprantama prigimtinė žmogaus teisė dirbti ir gauti už tai atlygį, bet netoleruotina tai daryti kitų visuomenės narių sąskaita ir socialine padėtimi).

13. Įvertinus 12 punkte nurodytus veiksniai, Mokykloje korupcija galima šiose veiklos srityse:

13.1. formuojant mokyklos darbuotojų personalą;

13.2. įgyvendinant teisės aktų pavestas funkcijas;

13.3. rengiant ir priimant sprendimus, nustatančius mokesčių (rinkliavų ir pan.) lengvatas;

13.4. organizuojant ir vykdant viešųjų pirkimų procedūras;

13.5. atliekant kitas viešojo administravimo ir paslaugų teikimo funkcijas.

14. Mokykloje veikia antikorpucinius teisės aktus atitinkanti korupcijos prevencijos sistema – vykdomi teisės aktų reikalavimai, vyksta antikorpucinis švietimas ir informavimas, sudaryta ir dirba nuolatinė Antikorupcijos komisija, atliekamas teisės aktų projektų antikorpucinis vertinimas.

15. Mokykloje įgyvendinamos šios priemonės, padedančios kovoti su korupcija:

15.1. teisės aktų ir jų projektų vertinimas antikorpuciniu požiūriu vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostatomis;

15.2. informacijos apie asmenis, siekiančius eiti pareigas Mokykloje teikimas;

15.3. informacijos apie viešuosius pirkimus skelbimas Mokyklos interneto tinklalapyje www.nrmokykla.lt

15.4. su korupcijos prevencija susijusi informacija viešai skelbiama Mokyklos interneto tinklalapyje www.nrmokykla.lt skiltyje „Korupcijos prevencija“;

15.5. Mokyklos interneto tinklalapio www.nrmokykla.lt skiltyse „Naujienos“ skelbiama aktuali informacija apie Mokyklos veiklą.

III SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI, JŲ VERTINIMO KRITERIJAI

16. Korupcijos prevencijos programos tikslai yra:
- 16.1. užtikrinti antikorupcinės kontrolės ir prevencijos mechanizmo skaidrumą;
 - 16.2. užtikrinti veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos priemonių vykdymo koordinavimą bei kontrolę;
 - 16.3. didinti administracinių procedūrų skaidrumą;
 - 16.4. didinti Mokyklos veiklos viešumą;
 - 16.5. kelti antikorupcinį sąmoningumą.
17. Programos uždaviniai yra:
- 17.1. siekiant užtikrinti antikorupcinės kontrolės ir prevencijos mechanizmo skaidrumą:
 - 17.1.1. antikorupciniu požiūriu vertinti Mokyklos teisės aktų projektus;
 - 17.1.2. nustatyti sritis, kuriose yra didžiausia galimybė ir sąlygos atsirasti korupcijai.
 - 17.1.3. įtraukti visuomenę į korupcijos prevenciją.
 - 17.2. siekiant užtikrinti veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos priemonių vykdymo koordinavimą ir kontrolę:
 - 17.3. siekiant didinti administracinių procedūrų skaidrumą:
 - 17.3.1. apibrėžti elgesį, prieštaraujantį teisės normoms ir palankų korupcijai.
 - 17.4. siekiant didinti Mokyklos veiklos viešumą:
 - 17.4.1. viešai skelbti informaciją apie antikorupcinius veiksmus ir jų poveikį;
 - 17.5. siekiant kelti antikorupcinį sąmoningumą:
 - 17.5.1. skatinti antikorupcinį švietimą darbuotojams;
 - 17.5.2. ugdyti mokyklos darbuotojų pilietinę sąmonę ir nepakantumą korupcijai.
19. Programos rezultatyvumas nustatomas vadovaujantis kriterijais, kurie numatyti Mokyklos 2019–2021 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plane. Svarbiu programos įgyvendinimo rodikliu laikytinas išaugęs pasitikėjimas Mokykla.

IV SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

20. Programai įgyvendinti sudaromas Mokyklos 2019–2021 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planas, kurio priemonių įvykdymo laikotarpis sutampa su programos įgyvendinimo pradžia ir pabaiga.
21. Programoje numatytas priemones įgyvendina Mokyklos direktorius ir programos įgyvendinimo priemonių plane nurodyti vykdytojai.
22. Programoje numatytų priemonių vykdymą kontroliuoja Mokykloje sudaryta Antikorupcijos komisija teisės aktuose nustatyta tvarka.
23. Programos priemonių vykdytojai kiekvienais metais, Antikorupcijos komisijai pareikalavus, pateikia informaciją apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir rezultatų pasiekimą.
24. Antikorupcijos komisija pateiktą informaciją įvertina ir teikia Pedagogų tarybai programos priemonių įgyvendinimo ataskaitą. Už programos priemonių įgyvendinimą Antikorupcijos komisija atsiskaito Pedagogų tarybai kiekvienais metais nustatytais terminais.
25. Programos, įgyvendinimo priemonių plano projektą ir jų pakeitimo projektus rengia Mokyklos darbuotojas, kuriam priskirtos funkcijos, susijusios su korupcijos prevencija.

26. Programos projektas derinamas su Pedagogų taryba.
27. Programos projektas svarstomas Antikorupcijos komisijos posėdyje, vėliau teikiamas tvirtinti Mokyklos direktoriui.
28. Atsižvelgus į Antikorupcijos komisijos veiklos ir Programos įgyvendinimo ataskaitą ar sociologų tyrimų rezultatus, ar kitą reikšmingą informaciją, programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas, esant būtinumui, Mokyklos direktoriaus sprendimu gali būti atnaujinti.
29. Programos rezultatyvumas nustatomas vadovaujantis kiekybės ir kokybės rodikliais:
- 29.1. korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymu Mokykloje;
- 29.2. įvykdytų ir neįvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių skaičiumi;
- 29.3. surengtų kvalifikacijos kėlimo seminarų (kursų), kitų renginių kovos su korupcija klausimais ir juose dalyvavusių darbuotojų (asmenų) skaičiumi.
30. Pagrindiniu Programos įgyvendinimo rodikliu laikytinas išaugęs pasitikėjimas Mokykla, svaresnė visuomenės parama atitinkamoms antikorupcinėms iniciatyvoms.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Ši programa skelbiama Mokyklos tinklalapio puslapyje www.nrmokykla.lt skiltyje „Korupcijos prevencija“.
32. Ši programa finansuojama iš Savivaldybės biudžeto lėšų ir kitų finansavimo šaltinių. Prireikus atskiroms korupcijos prevencijos priemonėms įgyvendinti gali būti numatytas papildomas finansavimas.
33. Laukiamas programos įgyvendinimo rezultatas – užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms Mokykloje. Užtikrinti skaidrumą ir atvirumą vykdant viešuosius pirkimus, administruojant ir teikiant kitas viešąsias paslaugas.
34. Už korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimą, kontrolę, įskaitant šios Programos nuostatų vykdymą, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos srityje pagal kompetenciją atsako Mokyklos direktorius, Antikorupcijos komisija.
35. Už šios programos įgyvendinimą atsakingi asmenys, nesilaikantys šioje programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.

**BIRŽŲ R. NEMUNĖLIO RADVILIŠKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS 2019-2021 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS
PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS**

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Vykdytojas	Vykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Įgyvendinimo vertinimo kriterijai	Finansavimas
Uždavinys: 1. Nustatyti veiklos sritis, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė						
1.1.	Nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę.	Direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir priežiūrą	Kasmet III ketvirtis.	Bus nustatyta korupcijos pasireiškimo tikimybė mokyklos veiklos srityse	Įvertintų veiklos sričių skaičius	Savivaldybės biudžeto lėšos
Uždavinys: 2. Vykdyti Mokyklos personalo švietimą korupcijos prevencijos srityje.						
2.1.	Rengti Mokyklos darbuotojų mokymus korupcijos prevencijos klausimais	Mokyklos direktorius	Pagal poreikį	Darbuotojai bus supažindinti su korupcijos prevencinėmis priemonėmis ir pasekmėmis	Priemonių (paskaitų, seminarų, susitikimų ir pan.) skaičius	Iš biudžetinių asignavimų skirtų darbuotojų kvalifikacijos kėlimui
2.2.	Konsultuoti Mokyklos darbuotojus korupcijos prevencijos klausimais.	Direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir priežiūrą	Esant poreikiui	Sumažinta korupcijos pasireiškimo tikimybė	Konsultacijų skaičius	-
2.3.	Integruoti antikorupcinį ugdymą į klasių valandėles ir nepamokinę veiklą.	Direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo	Kasmet	Mokinių informavimas ir švietimas korupcijos prevencijos klausimais.	Pravestos antikorupcinės mokymo programos (konkursai, paskaitos ir kt. renginiai) skaičius.	MK lėšos.

2.4.	Integruoti antikorupcinį ugdymą į mokomuosius dalykus: pilietiškumo pagrindai, istorija, dorinis ugdymas, lietuvių kalba, geografija. (pateikiama 2 priede)	Dalykų mokytojai	Kasmet	Mokinių informavimas ir švietimas korupcijos prevencijos klausimais	Mokyklos ugdymo planas. Mokomųjų dalykų teminiai planai, integruotų pamokų skaičius.	MK lėšos
Uždavinys: 3. Įtraukti į korupcijos prevenciją Mokyklos bendruomenę, ugdyti pilietinį sąmoningumą ir nepakantumą korupcijai						
3.1.	Užtikrinti anoniminės informacijos apie korupcijos apraiškas ar įtarimus apie tokio pobūdžio veikas teikimo galimybes: telefono linija, elektroninis paštas ar kt.	Asmuo, tvarkantis mokyklos tinklapį	Nuolat	Padidėjęs visuomenės informuotumas apie kreipimosi galimybę susidūrus su korupcinio pobūdžio veikomis.	Informacinių skelbimų skaičius.	Biudžeto lėšos
3.2.	Nagrinėti asmenų skundus. Išnagrinėti šiuos atvejus, imtis priemonių pažeidimams pašalinti.	Mokyklos direktorius	Gavus skundą, pranešimą	Laiku reaguoti į paaiškėjusius faktus, pritaikyti tinkamas antikorupcines priemones.	Skundų, pranešimų dėl galimų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų skaičius.	Biudžeto lėšos
3.3.	Viešai skelbti Korupcijos prevencijos programą ir programos įgyvendinimo priemonių planą interneto svetainėje „Korupcijos prevencija“	Asmuo, tvarkantis Mokyklos tinklalapį	Kasmet, patvirtinus direktoriui	Užtikrintas korupcijos prevencijos priemonių viešumas.	Sudaryta galimybė plačiau informuoti visuomenę.	Biudžeto lėšos
3.4.	Kontroliuoti Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo įgyvendinimą	Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams	Nuolat	Sumažinta korupcijos pasireiškimo tikimybė viešųjų pirkimų	Viešieji pirkimai 100 procentų vykdomi vadovaujantis Viešųjų	Biudžeto lėšos

				organizavimo ir vykdymo kontrolės veiklos srityse	pirkimų organizavimo tvarkos aprašu	
--	--	--	--	---	-------------------------------------	--

Pastaba. Įgyvendinimo vertinimo kriterijai gali būti keičiami atsižvelgiant į numatytas priemones.

INTEGRUOTA ANTIKORUPCINIO UGDYMO PROGRAMA

Asmenybė ir elgesys

- Savivaizdis: koks esu ir koks noriu būti
- Asmeninės vertybės ir principai
- Gyvenimo prasmės ir tikslų samprata
- Išorinės ištakos: pavyzdžiai, autoritetai, socialiniai vaidmenys, situacija
- Gero ir blogo, tinkamo ir netinkamo elgesio skyrimo kriterijai
- Sprendimai ir pasirinkimai, priežastis ir pasekmė
- Atsakomybė

Elgesį reguliuojančios normos

- Moralinės normos samprata, moralinis gėris ir blogis
- Moralė ir konvencija
- Įpročiai, papročiai, tradicijos kaip socialinės normos
- Legalus ir nelegalus elgesys
- Moralės ir įstatymų santykis
- Įstatymų tobulumo problema
- Socialinio reguliavimo normų ir asmens laisvės santykis

Teisingumas

- Teisingumas kaip sąžiningumas
- Žmogaus teisės, lygybė ir nešališkumas
- Socialinis (paskirstomasis) teisingumas
- Teisingumas kaip įstatymo valdžia

Kaltė ir nusikaltimas

- Žala ir skriauda kaip moralinės kaltės priežastys
- Nusikaltimas kaip įstatymo pažeidimas
- Nusikaltimų priežastys
- Bausmės ir kitos sankcijos

Bausmes reguliuojantys įstatymai (Baudžiamasis kodeksas ir kiti)

Teisingumo atkūrimas

Pilietinė visuomenė ir valstybė

Demokratijos principai: dalyvavimas, delegavimas ir reprezentavimas

Valdžios trišališkumas

Valstybės tarnyba: pareigos ir įgaliojimai

Valdžios kontrolė: atsiskaitomumas, prievolė teikti informaciją

žiniasklaida kaip ketvirtoji valdžia

Karjeros planavimas

Ką galiu ir ko noriu

Profesijos pasirinkimo kriterijai

Darbo vietos pasirinkimo kriterijai

Priėmimo į darbą kriterijai ir procedūros

	Teminės sritys	Dorinis ugdymas (Etika)	Pilietiškumo pagrindai	Istorija
Asmenybė ir elgesys	Asmenybės savybės	Kas tu esi? (V kl.) Suma ir visuma (VIII kl.)		Kilnus poelgis (VIII kl.)
	Aplinkos įtaka elgesiui	Elgesio motyvai (VII-VIII kl.) Aš priklausau (VII kl.)		SSRS stagnacijos laikais (X kl.)
	Asmens nuostatos ir elgesys	Turėti ir duoti (VI kl.) Dorybės ir ydos (V kl.) Aš galvoju ir renkuosi (VII kl.)	„Elgesys –tai veidrodis“ (X kl.) Kas įgimta, kas įgyta? (X kl.)	Absoliutizmas Prancūzijoje (VIII kl.)
Atsakomybė	Įpareigojimai ir įsipareigojimai	„Taisyklės, taisyklės...“(VII kl.)	LR Vaiko teisių pagrindų įstatymas (X kl.)	
	Egoizmas ir altruizmas			

	Pareigos sau	Pareiga (VIII kl.)	Tu ir mokyklos bendruomenė (X kl.)	
Laimė ir gerovė	Poreikiai ir norai			Nomenklatūra socializmo lygyje (X kl.)
	Gero gyvenimo ir laimės samprata	Vertė ir vertybės (VI kl.) Visų gerovė (VI kl.) Laimė (VIII kl.) Nuosavybė (VII kl.) Gyvenimo prasmė (IX-X kl.)	Diskusija „Gero gyvenimo samprata“ (X kl.)	Deficito fenomenas SSRS (X kl.)
	Tikslas ir priemonės		„Priemonės pateisina tikslą“ (X kl.)	
Teisingumas	Moralinė teisingumo samprata	„Kaip surasti teisybę?“ (VI kl.) „Geri įstatymai“ (VII kl.) Teisingumas (VIII-X kl.)		
	Teisinė teisingumo samprata	Teisės (VII kl.)	Juridinė bazė (X kl.)	
	Įstatymo valdžia	„Geri įstatymai“ (VI kl.)	Įstatymai patys neveikia (VIII kl.)	Valdžia (X kl.)
	Nusikaltimo samprata	„Nusikaltimas ir bausmė“ (VI kl.)	Diskusija „Korupcija-nusikaltimas?“ (X kl.)	N. Čeučesku diktatūra Rumunijoje (X kl.) Holokaustas (X kl.)
Teisės ir laisvės	Pozityvios ir negatyvios teisės			
	Lygybė prieš įstatymus		Žmogaus teisės (X kl.)	Didžioji Prancūzų revoliucija (VIII kl.)
	Teisių apsauga ir pažeidimas	Vaiko teisės (V kl.) Žmogaus teisės (VI-X kl.)	Kas saugo jūsų teises? (X kl.)	Trečiojo pasaulio raidos ypatumai (X kl.)
Pilietiškumas	Bendruomeniškumas		Politika: idealai ir interesai (X kl.)	
	Pagarba įstatymui		„Aš esu pilietis“ (X kl.)	

	Toliaregiškumas ir atsakomybė			Reformatų mėginimai Abiejų Tautų respublikoje (VIII kl.)
Demokratija	Dalyvavimas		Demokratija visuomenėje, mokykloje, šeimoje (X kl.)	Romos respublika (VIII kl.)
	Delegavimas ir reprezentavimas		Kas ir kaip valdo Lietuvą? (X kl.)	Pokomunistinių šalių problemos (X kl.)
	Trys valstybės valdžios galios		Kas yra demokratija? (X kl.)	JAV Nepriklausomybės deklaracija ir konstitucija (VIII kl.)
	Valstybės tarnyba. Elgesio kodeksas.		Demokratija politikoje. (X kl.)	
	Skaidrumas. Teisė į informaciją		Žiniasklaidos vaidmuo demokratinėje visuomenėje. (X kl.)	
	Pasitikėjimas. Kontrolė. Atskaitomumas.		Teisinės visuomenės kūrimas (X kl.)	
Ekonomika	Valstybės turtas ir jo valdymas	Valstybė kaip tikslas ir priemonė. (VIII kl.)	Interesų derinimas (X kl.)	Šiuolaikinės Lietuvos problemos (X kl.)
	Valstybinis reguliavimas. Biurokratizmas.			Absoliutizmas Prancūzijoje. (VIII kl.) SSSR stagnacijos laikais (X kl.)
	Korupcijos kaina			Spaudos draudimas Lietuvoje (IX kl.)